

**ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ОЦІНКИ В
БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ**

Досліджено актуальні питання організаційно-методичного забезпечення внутрішнього контролю застосування методів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку вітчизняних підприємств

Постановка проблеми. Налагоджена система внутрішнього контролю на підприємстві є дієвим інструментом управління його діяльністю. Варіативність методів оцінки, передбачена чинним законодавством з бухгалтерського обліку, призводить до того, що в практиці діяльності суб'єктів господарювання оцінка перетворилася на інструмент викривлення показників бухгалтерської звітності, що ускладнює прийняття обґрунтованих рішень користувачами інформації. Контроль застосування оцінки в бухгалтерському обліку дозволяє перевірити її адекватність, обґрунтованість і достовірність, що сприяє підвищенню якості бухгалтерської інформації для забезпечення управління.

Метою дослідження є визначення складових системи внутрішнього контролю застосування методів оцінки в бухгалтерському обліку для забезпечення підвищення якості та достовірності бухгалтерської інформації.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій. Дослідженню теоретичних і практичних питань контролю в бухгалтерському обліку присвячено праці таких українських вчених, як М.Т. Білуха, О.С. Бородкін, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, Н.І. Дорош, І.К. Дрозд, Є.В. Калюта, Г.Г. Кірейцев, Л.М. Крамаровський, М.В. Кужельний, А.М. Кузьмінський, В.Ф. Максимова, М.В. Мурашко, Л.В. Нападовська, В.П. Пантелеєв, І.І. Пилипенко, В.В. Сопко, Л.О. Сухарева, Б.Ф. Усач, М.Г. Чумаченко, В.О. Шевчук. Необхідність узагальнення результатів досліджень для удосконалення організаційно-методичного забезпечення контролю застосування методів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку зумовлює актуальність даного дослідження.

Викладення основного матеріалу дослідження. У процесі загострення кризових явищ в економіці України та зарубіжних країн, посилення інформаційної асиметрії, що проявляється у неповноті та недостовірності отримуваної користувачами інформації, зростає необхідність підвищення якості фінансової звітності підприємства як джерела інформації для прийняття рішень зовнішніми та внутрішніми користувачами. Значний вплив на повноту та достовірність бухгалтерської інформації здійснює оцінка. Маніпуляція методами оцінки об'єктів бухгалтерського обліку може призвести до викривлення інформації про вартість майна та зобов'язань, розмір фінансових результатів підприємства. Як наслідок, відсутня інформація про дійсний фінансовий стан підприємства, що призводить до неможливості оцінки резервів для розвитку виробництва, використання економічних і соціальних програм фінансування інвестиційних проектів. Умисне викривлення звітних показників через маніпулювання методами оцінки в бухгалтерському обліку спричиняє негативні наслідки не тільки для підприємства, оскільки знижує достовірність бухгалтерської інформації, але й для суспільства – відсутність адекватної оцінки означає неспроможність визначення майнового потенціалу суб'єктів господарювання та складових національного багатства в цілому.

Оскільки оцінки в бухгалтерському обліку формуються на мікрорівні, надзвичайно важливого значення набуває питання організації системи внутрішнього контролю застосування методів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку.

Необхідність проведення контролю застосування методів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку обумовлена наявністю значної кількості способів оцінки, регламентованих вітчизняним законодавством в сфері бухгалтерського обліку. Існування варіативності у веденні бухгалтерського обліку забезпечує організацію бухгалтерського обліку індивідуального характеру з урахуванням інтересів власника та системи управління підприємствами.

Нерідко переважання інтересів тих або інших груп, що беруть участь у господарській діяльності підприємства і складанні звітності, призводить до викривлення показників

бухгалтерської звітності. На думку проф. В.П. Пантелеєва, внутрішній контроль є визначальним фактором, який забезпечує достовірність і зрозумілість показників фінансових звітів [6, с. 7]. Тому для підвищення якості бухгалтерської інформації необхідним є удосконалення організаційно-методичних засад контролю оцінки в бухгалтерському обліку.

Внутрішній контроль застосування методів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку є складною, динамічною інформаційною системою, призначення якої зводиться до того, що інформація, отримана в результаті його здійснення, повинна стати основою для ухвалення відповідних управлінських рішень і здійснення заходів, які забезпечать підвищення якості бухгалтерської інформації, а також сприятимуть підвищенню ефективності господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Проведення контролю застосування методів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку повинне відповідати ряду вимог:

- вигоди та віддача від проведення контролю повинні перевищувати витрати на його проведення і можливі потенційні збитки;

- проведення контролю повинен здійснювати компетентний суб'єкт, який повинен підвищувати свою кваліфікацію та освітній рівень.

Дотримання зазначених вимог лежить в основі організації контролю (вибір суб'єкта, об'єктів контролю, постановка його завдань, забезпечення проведення контролю), а також методики проведення такого контролю (вибір прийомів перевірки).

Особливу увагу необхідно приділити контролю вибору методів оцінки активів підприємства, оскільки, в першу чергу, за допомогою викривлення статей активу відбувається увалювання та фальсифікація фінансової звітності. Національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та Міжнародними стандартами фінансової звітності передбачено широкий спектр варіативності щодо оцінки активів, зокрема, різні методи нарахування амортизації на необоротні активи, списання запасів, нарахування резерву сумнівних боргів тощо. Як відмічають проф. Я.В. Соколов та проф. М.Л. Пятов, "облікова політика фактично є законним способом маніпулювання показниками звітності: величиною прибутку, оцінкою активів тощо. Від того, який метод обліку фактів господарського життя обраний в обліковій політиці, безпосередньо залежить картина фінансового стану організації, що демонструється в бухгалтерській звітності" [7, с. 44]. Так, серед засобів увалювання балансу І.Ф. Шером виділені засоби увалювання за допомогою матеріальної зміни статей балансу, до яких належать:

- переміщення цінностей в межах балансової статті за допомогою переміщень і умовних операцій перед складанням балансу;

- у результатному балансі поєднуються разом і відображаються однією сумою прибутку й збитку різного характеру;

- приховування дійсно одержаного результату як результат неправильної оцінки;

- недотримання вимог закону щодо купівельної ціни як вищої межі при оцінці (добровільне підвищення купівельної або заготівельної вартості, підвищена оцінка статті активу шляхом надто низьких списань, надмірна оцінка шляхом включення нематеріальних цінностей);

- занадто низька оцінка статей балансу;

- невключення до балансу евентуальних зобов'язань;

- занадто низька оцінка статей активу;

- пропуск статті активу;

– надто низька оцінка шляхом фінансово-технічних операцій;

– створення прихованих резервів шляхом завищеної оцінки статті пасиву [1, с. 53-54].

Із зазначеного переліку засобів увалювання балансу значна частина припадає на завищення або заниження оцінки статей активу балансу, що призводить до викривлення

показників фінансового стану і приховування реального розміру прибутку (збитку) підприємства. Тому важливим є організація ефективного та дієвого контролю застосування методів оцінки активів у бухгалтерському обліку. Контроль застосування методів оцінки активів у бухгалтерському обліку доцільно розглядати в контексті його етапів (рис. 1).

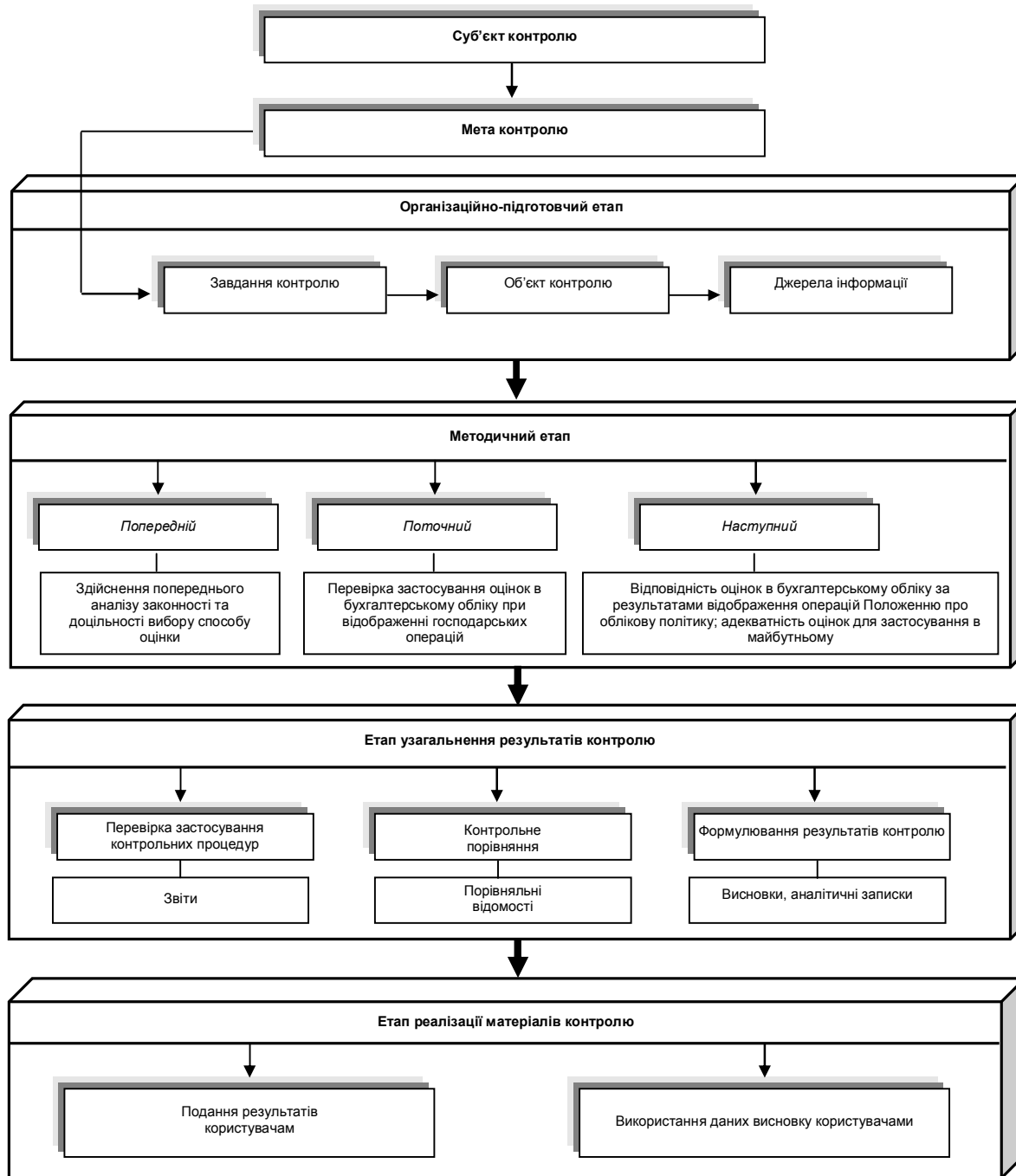

Рис. 1. Етапи здійснення контролю оцінки активів у бухгалтерському обліку підприємства*

*Власна розробка

У ринкових умовах господарювання основним суб'єктом контролю є власник підприємства. Дії власника обумовлені його головним інтересом, який полягає у забезпеченні збереження його власності. Оскільки власник має право на володіння, користування та розпорядження майном, то при проведенні внутрішнього контролю власник має найбільший набір повноважень серед внутрішніх

суб'єктів щодо формування, використання та розподілу результатів діяльності підприємства. Іншими суб'єктами проведення контролю методів оцінки активів у бухгалтерському обліку можуть бути керівництво підприємства, служба внутрішнього контролю, бухгалтерська служба або бухгалтер та працівники підприємства на робочих місцях (табл. 1).

Таблиця 1. Суб'єкти контролю застосування методів оцінки активів у бухгалтерському обліку

Суб'єкт контролю	Чи здійснює вплив на організацію обліку в частині вибору методів оцінки	Чи проводить оцінку об'єктів бухгалтерського обліку	Об'єкт контролю	Мета контролю
Власник	+	-	Стан організації бухгалтерського обліку на підприємстві, в т.ч. в частині бухгалтерської оцінки	Забезпечення збереження майна власника, забезпечення ефективності господарської діяльності підприємства
Керівник	+	-	Організація бухгалтерського обліку на підприємстві, в т.ч. в частині бухгалтерської оцінки	Забезпечення збереження майна власника, забезпечення ефективності господарської діяльності підприємства на основі прийнятих управлінських рішень
Бухгалтер (бухгалтерська служба)	+	+	Об'єкти бухгалтерського обліку, методи їх оцінки та відповідність останніх задекларованим у Положенні про облікову політику підприємства	Забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності, забезпечення та/або перевірка відповідності оцінки об'єктів бухгалтерського обліку чинному законодавству, внутрішнім розпорядчим документам, фактичному стану та особливостям відповідних об'єктів бухгалтерського обліку
Комісія з оцінки	-	+	Об'єкти майна підприємства	Здійснення оцінки об'єктів майна підприємства та/або перевірка її достовірності
Служба внутрішнього контролю	-	-	Об'єкти бухгалтерського обліку, методи їх оцінки та відповідність останніх задекларованим у Положенні про облікову політику підприємства	Перевірка достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності, перевірка відповідності оцінки об'єктів бухгалтерського обліку чинному законодавству, внутрішнім розпорядчим документам, фактичному стану та особливостям відповідних об'єктів бухгалтерського обліку
Аналітична служба	-	-	Звітність, яка містить показники наявності майна підприємства та джерел його утворення, визначені у грошовому вимірнику із застосуванням конкретних методів оцінки	Визначення якості (достовірності, повноти, аналітичності, порівнянності) джерел інформації (в т.ч. облікових) для проведення економічного аналізу діяльності підприємства
Працівники підприємства на робочих місцях	-	+ ¹	Об'єкти майна підприємства	Здійснення оцінки об'єктів майна підприємства та/або перевірка її достовірності

Визначення участі зазначених у табл. 1 суб'єктів в організації бухгалтерського обліку щодо оцінки та / або процесу її проведення на підприємстві дозволяє передбачити здійснення такими суб'єктами попереднього та поточного контролю в ході побудови системи внутрішнього контролю застосування методів оцінки активів у бухгалтерському обліку.

Для створення дієвої системи контролю необхідною є чітка орієнтація суб'єкта контролю на досягнення мети (рис. 1).

На думку проф. В.О. Шевчука, *метою контролю* є сприяння зростанню секторів і галузей народного господарства завдяки здійсненню спостереження за досягненням цільових орієнтирів і перевірки дотримання обмежуючих параметрів їх розвитку на мікро- і макроекономічному рівні [8, с. 60]. Проф. Л.В. Нападковська, розглядаючи мету контролю з позиції відповідності запитам управлінців, визначає таку мету як кваліфіковану допомогу менеджерам в організації самоконтролю і ефективному прийнятті рішень, а не встановленні жорсткого контролю з метою покарання [5, с. 34]

Підтримуючи думку проф. Ф.Ф. Бутинця а інших, зауважимо, що контроль не має мети, "мета властива не господарському контролю, а учасникам контрольно-ревізійного процесу: ревізору, власнику, керівнику тощо. Звідси, господарський контроль не має мети, але в нього, як у сконцентрованої системи із заданими різними учасниками контрольно-ревізійного процесу, є завдання, які він покликаний вирішувати [4, с. 11].

Тому, *метою суб'єктів здійснення контролю* застосування методів оцінки активів в бухгалтерському обліку є перевірка законності та доцільності застосування методів оцінки активів в бухгалтерському обліку, а також процесів та явищ, пов'язаних з господарською діяльністю підприємства, виявлення і усунення порушень та здійснення заходів щодо

недопущення їх в майбутньому, що сприятиме підвищення якості показників бухгалтерської звітності підприємства.

Першим етапом проведення контролю (рис. 1) є організаційно-підготовчий етап, який передбачає постановку відповідно до визначеної мети завдань контролю, окреслення об'єкта контролю та джерел інформації, які характеризують даний об'єкт контролю.

Для досягнення мети суб'єктів проведення контролю визначаються завдання, які повинні бути направлені не лише на встановлення відхилень, покарання винних осіб, а й на попередження порушень (табл. 2). Обґрунтоване визначення завдань контролю є важливим підетапом системи контролю. Підтвердженням цього є думка проф. Б.І. Валуєва, що "економічні об'єкти мають складну внутрішню структуру, яка диктує необхідність не просто сформулювати загальні цілі їх функціонування, а побудувати розгалужену систему завдань, що розкриває їх зміст на всіх стадіях сукупного виробничого процесу" [3, с. 76].¹

¹ Здійснює оцінку у випадку, якщо працює у підрозділі підприємства, який є суб'єктом контролю застосування методів оцінки активів у бухгалтерському обліку. Не потребує розгляду як окремих суб'єкт контролю

Таблиця 2. Завдання контролю застосування методів оцінки активів у бухгалтерському обліку

№ з/п	Групи завдань контролю	Завдання контролю
1	Перевірка законності застосування оцінки (дотримання законодавства з питань оподаткування, ціноутворення, бухгалтерського обліку, а також внутрішніх розпорядчих документів)	– перевірка дотримання чинного законодавства в частині первісної оцінки активів підприємства; – перевірка дотримання чинного законодавства щодо застосування цін і тарифів; – перевірка правомірності вибору методу оцінки активів підприємства, за яким активи відображаються в балансі на дату балансу, в момент вибуття
2	Перевірка доцільності застосування методів оцінки (при первісній оцінці, оцінці на дату балансу, при вибутті, при переоцінці)	– перевірка оптимальності обраного методу оцінки активів підприємства при формуванні облікової політики; – визначення економічної доцільності застосування методів облікової оцінки активів підприємства; – перевірка економічної доцільності залучення незалежного оцінювача для визначення вартості активів підприємства
3	Перевірка якості інформаційного забезпечення процесу оцінки (даних бухгалтерського обліку і звітності, необлікованих джерел інформації)	– визначення якості системи внутрішнього контролю оцінки активів у бухгалтерському обліку; – перевірка відповідності облікової політики цілям підвищення якості бухгалтерської інформації та інформативності бухгалтерської звітності; – перевірка повноти та своєчасності відображення в обліку господарських операцій, пов'язаних з використанням та рухом активів підприємства, забезпеченості їх збереження та раціонального використання

Об'єктами внутрішнього контролю оцінки активів є групи та одиниці активів підприємства, а також процес здійснення їх оцінки. Зазначені об'єкти контролюються на предмет дотримання вимог нормативного регулювання (в т.ч. Положення про облікову політику) та обґрунтованості застосування методів оцінки конкретних об'єктів активів в бухгалтерському обліку.

Джерелами інформації для здійснення контролю оцінки в бухгалтерському обліку підприємства є інформація, яка характеризує юридичну, організаційну, методичну, економічну складову оцінки в бухгалтерському обліку. Її умовно можна поділити на три групи:

– бухгалтерська – облікові дані з первинних документів, реєстрів синтетичного і аналітичного обліку та бухгалтерської звітності підприємства;

– нормативна – нормативно-правова база України та міжнародні правові документи (кодекси, закони України,

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку, методичні рекомендації, інструкції), а також локальні нормативно-правові документи (установчі документи підприємства, Положення про облікову політику, договори);

– довідкова – прайс-листи, періодичні видання, дані інтернет-ресурсів, статистичні довідники.

Результатом даного етапу контролю є визначення його об'єкта, суб'єкта проведення, окреслення завдань контролю, спрямованих на досягнення мети, а також вибір найбільш повного інформаційного забезпечення процесу контролю.

Наступним етапом здійснення контролю оцінки активів у бухгалтерському обліку є методичний етап (рис. 1). На цьому етапі суб'єкт застосовує прийоми документального та фактичного контролю відповідно до сформованої програми його здійснення (табл. 1).

Таблиця 1. Прийоми документального та фактичного контролю оцінки активів у бухгалтерському обліку

Приєм	Характеристика
1	2
<i>Прийоми документального контролю</i>	
<i>Формальна перевірка</i>	Відбувається встановлення повноти та правдивості заповнення документів, якими оформлюється надходження та рух активів. Встановлення наявності і достовірності реквізитів, передбачених для даного типу документів
<i>Арифметична перевірка</i>	Передбачає перерахунок результатів таксування, загальних підсумків відображення активів підприємства (перерахунок вартості витрат, які формують первісну вартість активів, перерахунок сум нарахованої амортизації, сум проведеної переоцінки активів підприємства) з метою визначення правильності підрахунку та виявлення відхилень, що приховані за неправильними арифметичними діями
<i>Нормативно-правова перевірка</i>	Полягає у вивченні законності відображення господарських операцій, пов'язаних з оцінкою активів підприємства, їх відповідності чинним нормативним документам. Перевірка застосовується тоді, коли під сумнів ставиться правильність або законність документу (використання методу списання запасів ЛІФО на підприємстві; визначення справедливої вартості активів одноосібно бухгалтером)
<i>Економічна перевірка</i>	Встановлюється доцільність здійснення господарських операцій з активами підприємства шляхом з'ясування того, яку користь (економічну вигоду) вони приносять, чи складені економічно обґрунтовані розрахунки здійснення господарських операцій, до яких результатів призвела господарська операція
<i>Зустрічна перевірка (за дорученням замовника)</i>	Передбачає співставлення двох примірників одного й того ж документу, що знаходяться в різних підприємствах або підрозділах одного підприємства (звірка договорів на купівлю основних засобів, нематеріальних активів, запасів та інших документів, які будуть підтверджувати придбання активів та їх первісну вартість). Виявляються фіктивні документи та фактично не здійснені операції, неоприбутковані матеріали, привласнені кошти, списані цінності не за призначенням тощо
<i>Логічна перевірка</i>	Передбачає вивчення об'єктивної можливості документально оформлених господарських операцій за допомогою різних співставлень взаємопов'язаних виробничих і фінансових показників. Розкриття в процесі контролю логічних зв'язків між ними дозволяє оперативно виявити відхилення від чинного законодавства, норм, стандартів. Проводиться за допомогою співставлення фактичних результатів з аналогічними або взаємопов'язаними даними документів
<i>Взаємний контроль</i>	Порівнюються різні за своїм найменуванням і характером документи, в яких відображаються різні аспекти однієї і тієї ж або декількох взаємопов'язаних операцій. Так, наприклад, порівнюються дані бухгалтерського та оперативного обліку, порівнюються дані первинних документів з даними облікових реєстрів; перевіряється взаємозв'язок між кореспондуючими рахунками тощо
<i>Хронологічна перевірка</i>	Хронологічну перевірку бухгалтер буде використовувати при звірці даних по датах. Наприклад, суб'єкту контролю необхідні дані про введення в експлуатацію основних засобів, нематеріальних активів (акти введення в експлуатацію основних засобів) для того, щоб визначити чи з правильної дати розпочато нарахування амортизації

Продовження табл. 1

1	2
<i>Прийоми фактичного контролю</i>	
<i>Перевірка операцій в натурі</i>	Передбачає підтвердження здійснення операцій з придбання активів, правдивість складання актів на введення об'єктів в експлуатацію після закінчення їх будівництва або капітального ремонту, наявність активів, прийнятих на відповідальне зберігання. Перевірка операцій в натурі включає контрольний обмір виконаних будівельних, монтажних і ремонтних робіт, який проводиться безпосередньо на об'єкті та дозволяє встановити фактичний обсяг і вартість виконаних робіт, перевірити правильність їх відображення в актах приймання робіт і нарядах робітників, а також правильність списання матеріалів на проведення цих робіт
<i>Дослідження операцій на місці</i>	Здійснюється у випадках перевірки отриманих з ремонту об'єктів основних засобів, встановлення готовності об'єктів капітального ремонту, рівня зношеності основних засобів, порядку зберігання, приймання та відпуску матеріальних цінностей

* Конкретизовано на основі: [2, с. 230-231]

Визначені прийоми фактичного та документального контролю використовуються суб'єктом контролю при проведенні попереднього, поточного та наступного контролю оцінки активів у бухгалтерському обліку.

Наступним етапом є етап узагальнення результатів контролю (рис. 1). Порівнюючи відхилення, які виникли в результаті перевірки, суб'єкт контролю визначає фактори, які могли спричинити недостовірність відображеної інформації в бухгалтерському обліку, та аналізує, до яких наслідків призведуть відхилення, як це вплине на достовірність

бухгалтерської звітності і на формування висновку про достовірність оцінки активів підприємства. Результати перевірки повноти первинних документів суб'єкт контролю оформлює у робочих таблицях, формує аналітичні записки, порівняльні відомості, звіти про результати перевірки документів оцінки активів підприємства. Такі звіти можна формувати окремо за різними групами активів: основними засобами, нематеріальними активами, запасами та іншими цінностями. В таблиці 2 запропоновано приклад Звіту про результати перевірки достовірності оцінки основних засобів.

Таблиця 2. Звіт про результати перевірки достовірності оцінки основних засобів*

1	Джерело (первинний документ, реєстр тощо)	Дата	Сума, грн.		Відхилення, грн.	Примітки
			за даними обліку	за даними перевірки		
2	3	4	5	6	7	
Вартісні показники:						
фінансовий облік						
первісна вартість основного засобу						
в розрізі складових						
сума нарахованого зносу основного засобу						
залишкова вартість основного засобу						
визначена при переоцінці справедлива вартість основного засобу						
переоцінена залишкова вартість основного засобу						
переоцінений знос основного засобу						
сума дооцінки основного засобу						
сума уцінки основного засобу						
податковий облік						
визначена при індексації справедлива вартість основного фонду						
індексована залишкова вартість основного фонду						
індексований знос основного фонду						
сума дооцінки основного фонду						
сума уцінки основного фонду						
Довідкові дані:						
строк корисної експлуатації основних засобів						
метод нарахування амортизації						
мета проведення переоцінки						
матеріально відповідальна особа						
місце експлуатації						

* Джерело: власна розробка

Застосування даного звіту бухгалтером сприятиме отриманню інформації про достовірність оцінки основних засобів, виявити відхилення з метою їх подальшого усунення.

Заключним етапом є етап реалізації матеріалів контролю (рис. 1). На цьому етапі суб'єктом контролю приймаються рішення щодо усунення будь-яких неточностей щодо оцінки, коригування методів оцінки в обліковій політиці для підвищення достовірності бухгалтерської звітності. При цьому зазначаючи всі коригування в Примітках до річної фінансової звітності. Всі зміни та доповнення до облікової політики доцільно оформлювати відповідними наказами або розпорядженнями із зазначенням дати вступу їх в силу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами дослідження організаційних і методичних складових системи внутрішнього контролю застосування оцінки в бухгалтерському обліку сформульовано такі висновки.

1. Важливість контролю оцінки активів підприємства полягає в тому, що недостовірною оцінка активів підприємства може призвести до інформаційного ризику, тобто можливості відхиленя у господарській діяльності підприємства за рахунок неповної та недостовірної бухгалтерської інформації, а також

може призвести до неможливості прийняття керівництвом ефективних рішень з використанням неправдивої бухгалтерської інформації про оцінку активів.

2. Визначено складові системи внутрішнього контролю застосування оцінки в бухгалтерському обліку, зокрема, окреслено коло суб'єктів такого контролю, визначено мету, яку вони перед собою ставлять, визначено ряд завдань для досягнення мети контролю. Встановлено, що відношення зазначених суб'єктів до організації оцінки та / або процесу її проведення на підприємстві дозволяє передбачити здійснення такими суб'єктами попереднього та поточного контролю в ході організації системи внутрішнього контролю застосування оцінки в бухгалтерському обліку.

3. Запропоновано розглядати процес внутрішнього контролю застосування оцінки в бухгалтерському обліку в розрізі його основних етапів (організаційно-підготовчого, методичного, етапу узагальнення результатів контролю, етапу реалізації матеріалів контролю), що дозволяє виявити зв'язки між складовими системи внутрішнього контролю. Це, у свою чергу, сприяє процесу планування та здійснення зазначеного контролю, оскільки обґрунтована постановка

мети, формулювання завдань та вибір об'єктів контролю, а також визначення інформаційної бази проведення такого контролю дозволяють отримати достовірну, об'єктивну та повну інформацію про вартість активів підприємства для цілей внутрішнього контролю оцінки активів в бухгалтерському обліку.

Подальшого дослідження в даному контексті потребує методичне забезпечення процесу здійснення внутрішнього контролю оцінки активів у бухгалтерському обліку, чому буде присвячено подальші наукові пошуки.

Список використаної літератури:

1. *Бутинець Ф.Ф.* Альфа і омега бухгалтерського обліку або моя болісна несповідь / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП "Рута", 2007. – 328 с. 2. *Бутинець Ф.Ф.* Аудит: [підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів]. / Ф.Ф. Бутинець – [2-е вид., перероб. та доп] – Житомир: ПП "Рута", 2002. – 672 с. 3. Контроль в системі внутрішнього виробничого хозрасчета / Б.И. Валуев, Л.П. Горлова, В.В. Муравская и др. – М.: Финансы и статистика, 1987. – 239 с. 4. Контроль і ревізія: [підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів] / Ф.Ф. Бутинець, Н.Г. Виговська, Н.М. Малюга, Н.І.

Петренко / За редакцією проф. Ф.Ф.Бутинця. – [3-є вид., доп. і перероб.] – Житомир: ПП "Рута", 2002. – 544 с. 5. *Нападовська Л.В.* Внутрішньогосподарський контроль в ринковій економіці [Текст]: монографія / Л.В. Нападовська – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. – 224 с. 6. *Пантелеєв В.П.* Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація: [Текст]: монографія / В.П. Пантелеєв: Державна академія статистики, обліку та аудиту. – К.: ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 2008. – 491 с. 7. *Соколов Я.В.* Влияние учетной политики на финансовый результат / Я.В. Соколов, М.Л. Пятов // Бухгалтерский учет. – 2006. – №21. – С. 43-49. 8. *Шевчук В.О.* Контроль господарських систем в суспільстві з перехідною економікою. Проблеми теорії, організації, методології / В.О. Шевчук – К., 1998. – 371 с.

СУПРУНОВА Ірина Валеріївна – аспірант кафедри бухгалтерського обліку Житомирського державного технологічного університету

Наукові інтереси:

- проблеми оцінки в бухгалтерському обліку;
- теорія бухгалтерського обліку